

F A T I M A - V Ý Z V A K C E L É M U S V Ě T U

=====

Dne 4.června 1978 u příležitosti Fatimského dne modlitby v Eggenfelden vykonal k tomu účelu zvlášť pozvaný Msgr. Alberto Cosme do Amaral akt korunovace tamní sochy fatimské Panny Marie, když předtím jako fatimský biskup posvětil korunku přímo na místě zjevení. Maria, v pokoncilové době právem ctěná jako Matka Církve, má převzít mateřskou vládu i nad našimi srdci, aby v nich za naší spolupráce vytvořila místo pro Krista, kterého sama jako první přijala důstojně do svého Neposkvrněného Srdce. Vzpomeňme v této souvislosti i oně historické korunovace Panny Marie Svatohostýnské, k níž drahocenné korunky pro Pannu Marii a její Božské Dítko posvětil r.1912 v Římě sám svatý Pius X. "Zásluhou Stojanovou byla socha Matky Boží Svatohostýnské ozdobena tak vzácnými drahokamy jako v žádné jiné svatyni u nás." / 1 / Korunovace milostně sochy P.Marie ve Fatimě byla provedena ve výroční den zjevení 13.května 1946 osobním legátem svatého Otce na prosbu vděčného lidu Portugalska za ušetření země od válečných hrůz.

Všichni poslední papežové věnovali fatimskému poselství Panny Marie velkou pozornost. Po Druhém Vatikánském koncilu navštívil nynější svatý Otec Pavel VI. osobně místo zjevení a tak svým postojem dal příklad všem křesťanům; navíc k prosebnému i varovnému hlasu Kristovy Matky připojil svůj hlas Kristova Náměstka / 2 /. Tento postoj svatého Otce není žádnou výjimkou. Proto i nyní, u příležitosti 15.výročí korunovace Pavla VI. vidí mnozí správně jeho pontifikát právě ve světle jeho mariánské úcty. V "Osservatore Romano" čteme v této souvislosti o mariologii, tedy o teologickém zdůvodnění a důstojné praxi mariánské úcty, a o jejím klíčovém postavení v teologii vůbec, tato závažná slova:

"M a r i o l o g i e se podobá zrcadlu, v němž jsou paprsky soustředěny a zhuštěny do jediného bodu, a to ze tří důvodů. Postava Matky Ježíše Krista stojí v teologii co do významu na předním místě. Učení o Panně Marii propůjčuje proto ono **potřebné, rozhodující světlo, nejružnějším oborům bohovědy, především však k r i s t o l o g i i, e k l e s i o l o g i i /nauce o Církvi/, teologické a n t r o p o l o g i i a e s c h a t o l o g i i /nauce o posledních věcech člověka/.**

Mariologická posice daného křesťana /tedy jeho poměr a úcta k Panně Marii, ve srovnání s učením, liturgií a vůbec praxí zbožnosti Církve ke Kristově a její Matce/ je proto zároveň i citlivým ukazatelem jeho teologických názorů." / 3 /

Pavel VI. je proto nejen prvním signatářem dogmatické konstituce 2.Vatikánského koncilu o Církvi "Lumen gentium", jejíž osmou kapitolou, pojednávající o Panně Marii, koncilová nauka o Církvi vrcholí; je nejen autorem řady pokoncilových dokumentů, které mluví o Panně Marii, z nichž "Marialis cultus" / 4 /určuje zásady pokoncilové mariánské úcty vůbec: s nemenší vážností a důrazem vyhláší i závazné normy ve věcech víry a mravů, rozvíjí tak učení koncilu. Svatý Otec se tedy zasazuje nejen při každé příležitosti o mariánskou úctu, nýbrž - a rovněž právě proto - zároveň nutně i o celé, neskreslené učení Církve / 5 /.

Následující promluva řezenského biskupa prof.Dr.theol.Dr.theol.h.c. Rudolfa G r a b e r a u příležitosti oslav v Eggenfelden přináší v tomto smyslu další doklady a osvětluje zejména význam fatimského poselství pro dnešní dobu. / 6 /

Dne 7.dubna 1978 nastoupila fatimská milostná socha Panny Marie cestu světem, která ji vedla v necelých šesti týdnech dvaceti zeměmi na třech kontinentech. I když na této cestě nepřišla k nám, nechceme zůstat v lásce k Panně Marii pozadu třeba za Ázií a Egyptem, kde uvítali Madonnu s velkou radostí. Právě my, na hranici mezi Východem a Západem, chceme přijat slova Panny Marie s bdělou pozorností. Fatima není snad nějakým zvláštním druhem mariánské úcty: Fatima je v ý z v o u pro nás a celému světu.

Když jsem o Fatimě kolem r.1930 poprvé uslyšel, nepřikládal jsem věcem velkou důležitost. Teprve až jsem oněch šest zjevení Panny Marie z roku 1917 viděl v souvislosti s událostmi tehdejší doby, začal jsem vše lépe chápat. Mnoho historiků považuje právě tento rok za rozhodující pro naše století: říjnová revoluce v Rusku, vstup USA do války - dvě dnešní světové mocnosti, které mají určující slovo v běhu světových událostí. K tomu přistupují mírová úsilí tehdejšího papeže Benedikta XV. a rakouského císaře Karla I. Je rovněž pozoruhodné, že právě onoho dne 13.května 1917, kdy Evžen Pacelli, pozdější Pius XII., přijímá v Římě biskupské svěcení, aby nato jako vyslanec sv.Stolice v Mnichově předal německé vládě mírové návrhy svatého Otce, se zjevuje Panna Maria ve Fatimě třem dětem. Zda by právě ono poselství Panny Marie nemělo být nyní předmětem jednání Spojených národů jakožto cesta k dosažení míru, po němž právem touží celý svět? - Než, i zde platí Kristova slova: "Jeruzaléme, Jeruzaléme... kolikrát jsem chtěl tvoje děti shromáždit, jako shromažďuje kvočna svoje kuřátka pod křídla, ale nechtěli jste." /Mt 23, 24/

Než, jak se domnívám, naznačila onoho roku 1917 Panna Maria zároveň jednotlivé body s o u č a s n é k r i z e pokoncilové Církve, které nesmíme přehlédnout.

1. Odmítání nadpřirozena.

V celé souvislosti fatimských událostí nám nesmějí ujít ona tři andělská zjevení, jež se odehrála přibližně rok před vlastními zjeveními P.Marie. Jelikož tato zjevení andělů bývají podrobována kritice, pokusíme se poodhalit jejich smysl právě pro dnešní dobu.

Anděl, jemuž Bůh podle biblické zprávy svěřil po pádu prvních lidí stráž před branami ráje, je zároveň jakoby onou klíčovou bytostí, uvádějící nás do duchového světa, do světa nadpřirozena. Duch a nadpřirozeno jsou však dnes mnohými popírány. Existence andělů, zároveň i ďáblů, bývá uváděna v potaz; odtud není daleko k popírání samého Boha. Jeden známý současný teolog o tom říká: "Jde o hluboce zakořeněný odpor uzнат čistě duchové bytí, dále o pochybování o sku-

tečnosti nadpřirozena a konečně o neschopnost moderního empirismu a pragmatismu pochopit opravdovou přesahnost věci-transcendenci, připustit existenci tajemství, Božího mysteria, ve světě lidí vůbec."/7/

Anděl ve Fatimě nám tedy říká, že kromě tohoto hmotného světa je ještě jiný, duchový a nadpřirozený svět, svět Boží. Nemá-li však kdo smysl pro to, co nás přesahuje, jsou každá další slova zbytečná, neboť jeho výhled navenek je uzavřen.

2. Úcta Nejsvětější Svátosti - Eucharistie.

Při třetím andělském zjevení držel anděl v rukou kalich, do kterého stékaly kapky krve z hostie, nad ním se vznášející. Anděl se přitom modlil: "Nejsvětější Trojice, Otče, Synu a Duchu Svatý! Klaním se ti v hlubokém odevzdání své duše a obětuji ti nejsvětější tělo a krev, duši a Božství našeho Pána Ježíše Krista, přítomného ve všech svátostancích světa, jako dostiučinění za tolik urážek, rouhání a lhostejného nezájmu, kterým je svátostný Spasitel zahrnován."

Tak přechází Fatima od "okrajové" záležitosti víry v duchové bytosti přímo k ústřednímu tajemství naší víry, k Nejsvětější Trojici a k Eucharistii. Není to v prorockém vztahu k dnešní krizi víry, kde jsou tato tajemství napadána? Již před 13 lety nás upozorňuje Pavel VI. / v encyklice "Mysterium fidei" / na bludy, které jsou na tomto poli zastávány; v jiném svém projevu poukazuje na nedostatek úcty k eucharistickému Spasiteli, s níž se dnes setkáváme i u dětí. Nedávno mi psala jedna matka pěti dětí v souvislosti s nedůstojným a pohoršlivým "slavením" eucharistické Oběti v místě: "Jde o úplný výprodej, likvidaci naší Církve!" To je pochopitelně přehnáno, neboť podobné případy se neodehrávají stále a všude, a naopak existuje ještě, bohudíky, opravdová úcta Eucharistie. Přesto však každý nedostatek této úcty, jak byla o něm řeč, je hodný hlubokého politování a je třeba vynaložit vše, aby se věci napravily.

Na omilostněné fatimské děti toto andělské zjevení hluboce zapůsobilo, a opakovaly také často onu modlitbu, jíž je anděl naučil. Fatima je tedy pro nás i výzvou k úctě ke svátostnému Spasiteli, která dnes namnoze tolik ochladla.

3. Hřích a smírné dostiučinění.

Tato myšlenka vyvstává již při prvním zjevení Panny Marie jako přání Matky Boží, které se opakuje i ve všech dalších zjeveních ve Fatimě. Týká se tentokrát ne tolik věrouky, nýbrž jde spíše o poukaz na určitou životní praxi, která má na zřeteli pojem hříchu, oběti, dostiučinění a smírného utrpení:

"Chcete se odevzdat Bohu, vzít na sebe každou oběť a každé soužení, jež na vás dopustí, jako dostiučinění za nesčetné hříchy, ji-

miž je Jeho Božská důstojnost urážena, abyste tak pomohli k obrácení hříšníků ?"

Zde slyšíme slova, jež ze slovníku moderního člověka i moderního křesťana skoro vymizela. Hřích - kdo si z něj dnes něco dělá? Není to přece pouhý sklon člověka, prostě jeho osud, který mu znemožňuje jednat jinak? - Podobně neznámým a "zbytečným" slovem je i dosti učinění. Následují však slova ještě méně pochopitelná. Při čtvrtém zjevení říká Maria opakovaně "modlete se" a potřetí dodává: "Modlete se mnoho a přinášejte oběti za hříšníky. Mnoho jich přichází do pekla, neboť se za ně nikdo neobětuje a nemodlí."

Přec více lety, když jsem psal článek o tomto tématu, jsem byl vyzván, abych tento text vypustil, neboť prý je teologicky nesprávný; každý je přece odpovědný nakonec jen sám za sebe. Slova encykliky svatého Otce Pia XII. "Mystici corporis" z 29.6.1943 však uvádějí věc na správnou míru: "Jde skutečně o otřesné tajemství, jež nemůžeme nikdy dostatečně uvážit: že totiž dosažení spásy pro mnohé závisí od modliteb a dobrovolných obětí-skutků pokání údů tajemného těla Ježíše Krista, jež lidé na sebe s tímto cílem berou - tedy od oné spoluúčasti pastýřů i ostatních věřících, zvláště otců rodin a matek, na utrpení našeho Božského Spasitele."

Jde tedy přesně o to, co bylo žádáno ve Fatimě. - Je to opravdu otřesné pomyslet na to, jak jsou osudy lidí vzájemně závislé. Každý ať nahlédne sám do sebe, není-li ve věcech spásy sobeckým a nemyslí-li jen na svou vlastní spásu, přičemž spásu jiných považuje za nedůležitou. Fatima je zde vážným napomenutím: jsme skutečně spoluodpovědní za spásu jiných lidí. Až se nás tedy jednou bude Kristus u soudu tázat po skutečných milosrdenstvích, které jsme měli prokázat jiným, bude přitom zcela jistě řeč nejen o tělesných, nýbrž i o duchovních skutecích, známých sice z katechismu, dnes však namnoze upadlých v zapomnutí: pracoval jsi a zasazoval ses o spásu bližního, tvé rodiny, okolí, společnosti; modlil a obětoval ses za ně? Usmiřoval jsi Boha nejen za vlastní hříchy, nýbrž i za hříchy jiných, lidí celého světa? - To jsou tedy opět závažné věci, které nesmíme opominout.

4. Nebe a peklo.

Nyní však k onomu třetímu zjevení Panny Marie ve Fatimě, v jistém smyslu nesmírně důležitém: obsahuje totiž vidění pekla, které bylo tak strašné, že ^{jak} Lucie později doznala, při pohledu na peklo a ztracence v něm jakoby hrůzou skoro zemřela. Kdo o tom dnes hovoří, sklídí často jen útrpný úsměšek. Vždyť víme, jak často se nyní existence ďáblů popírá; takové hlasy vyvstaly i při nedávném procesu v souvislosti s exorcismem v Klingenbergu. Není mým cílem zde dokazovat exis-